

odaklanmasını sağlamaktır. Doğru kelime ve kalıpların kullanılması sayesinde bunlar otomatik olarak öğrencinin aktif kelime dağarcığının bir parçası haline gelir. Özellikle III. Bölüm’de (Yazma Becerisini Geliştiren Teknikler) önerilen birçok etkinlikte Scaffolding tekniğinin basit yorumları ele alınmaktadır (bkz. Ünite 14.1 Kelime Kümeleri; Ünite 15.2 Eş Anlamli ve Zıt Anlamli Kelimeler; Ünite 16.3 Paralel Metin Üretme).

Scaffolding hakkında daha fazla bilgi edinmek için bkz. <https://www.uni-due.de/imperia/md/content/prodaz/scaffolding.pdf>.

e) Yazım Kurallarına İlişkin Açıklamalar

Her dilin kendi yazım kuralları ve zorlukları vardır. Bu nedenle, el kitabında dil bazında yazım kurallarına değinilmemiştir. Ancak öğrencilere doğru yazım kurallarını öğretirken aşağıdaki genel ilkeler izlenmelidir:

1) *Temel Kelime Dağarcığında Bulunan Kelimeleri Doğru Yazmak*: Sık kullanılan kelimelerin doğru yazılışını bilmek önemlidir. O nedenle, yazım hatalarını düzeltirken özellikle sık kullanılan kelimelere öncelik verilmelidir.

2) *Hataları Düzeltirken Seçici Davranmak*: Metin içindeki tüm hataların düzeltilmesi, her şeyden önce, öğrencinin öğrenme şevkini kırar. O nedenle, en önemli 3–5 hata türünü veya bazı münferit hataları düzeltmek ve bunlarla ilgili pekiştirme çalışmaları yapmak daha etkili bir yöntemdir.

3) *Anlamli Düzeltmeler, Farklı Etkinliklerden Oluşan Pekiştirme Çalışmaları Yapmak*: Eskiden, öğrenci, yanlış yazdığı kelimeleri 3 veya 5 kez doğru yazarak öğrenmeye çalışırdı. Ancak bu yöntem, öğrenme psikolojisi açısından günümüzde geçerliliğini yitirdi. Onun yerine, seçilen kelimeleri, 2 ila 3 haftalık bir dönem boyunca, farklı etkinliklerle pekiştirerek ele alan yaklaşım günümüzde daha verimli ve daha anlamli bir kelime düzeltme yöntemi olarak kabul edilmektedir.

4) *Kendi Kendine Yardım Etmeyi Öğrenmek*: Öğrencilerin yazım kılavuzunu ve sözlükleri doğru kullanabilmeleri için onlara bu araçlardan nasıl yararlanacaklarını derste ayrıntılı biçimde anlatmak gerekir.

5. Yazılı Performans Görevlerini Ölçme ve Değerlendirme

• Değerlendirme Mercileri:

Öğrencilerin yazılı çalışmalarını değerlendiren tek merci öğretmen olmamalıdır. İletişim ve okuyucu odaklı metin yazma anlayışında (bkz. Ünite 3a) farklı okuyuculardan gelen geri bildirimler (dönütler) de aynı şekilde değerli ve önemlidir. Geri bildirim, yazma süreci sırasında verilmelidir. Öğrencilerin diğer derslerden bildikleri yazı konferansı modeli (bkz. Ünite 11.1.) yazma süreci sırasında geri bildirim vermeye çok elverişlidir. Bu modelde öğretmen son düzeltmeyi yapan ve öğrencinin gelişimini destekleyen türde geri bildirim veren merci konumundadır.

• Ölçüt Odaklı Yazı Yazma:

Geleneksel anlayışa göre kompozisyonlara verilen notlardaki en büyük sorun, öğretmenin öznel değerlendirme yapması ve not verme ölçütlerinin şeffaf olmamasıdır. Özellikle daha kapsamlı yazma görevleri öncesinde, metinde yer alması istenen ölçütler, 4–5 bölüm halinde, tercihen öğrencilerle birlikte üzerinde anlaşarak, net bir biçimde ortaya konulmalıdır. Örneğin: Metin en az 1 sayfa uzunluğunda olmalı ve giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşarak en azından 4 önemli bilgi içermelidir vs.). Bu ölçütlere göre yapılan değerlendirme hem daha şeffaf olur, hem de öğrencinin motivasyonunu artırır.

• Gelişim Odaklı Düzeltme ve Değerlendirme:

Öğretmen, eksik ve hatalar üzerinde durmak yerine, metinde var olan becerilerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi yaklaşımını benimser. İkinci bir aşamada, bu hedefe ulaşmak için hangi alıştırmalar ve etkinliklerin yararlı olacağını düşünür ve buna ilişkin bir planlama yapar. Bu yaklaşım, diğer derslerde olduğu gibi, ana dil dersinde de kalıcı öğrenmeye ve başarıya ulaşmanın tek yoludur. El kitabının II. ve III. Bölümü’nde öğretmenin bu konuda uygulayabileceği çok sayıda fikir ve öneriye yer verilmiştir.

- **Süreci Değerlendirme:**

Geleneksel yaklaşımda öğretmen, öncelikle nihai makale veya metni değerlendirir. Ancak bu yöntemle özellikle zayıf öğrencilerin hangi noktalarda zorlandıklarını anlamak her zaman mümkün olmaz. Bunun için yazma sürecindeki aşamaları incelemek gerekir. Örneğin, belirli bir yazma stratejisi derste uygulamalı olarak gösterildiyse, öğrencinin bunu uygulamaya çalışıp çalışmadığı, yoksa düşünmeden mi yazmaya başladığı değerlendirilebilir.

- **Geri Bildirim Yöntemi:**

Yazma görevini düzeltip bir notla birlikte öğrenciye geri vermek, artık günümüz standartlarına uygun değildir. Gelişim odaklı geri bildirim anlayışına göre öğrenciye, yazdığı metin hakkında yazılı veya sözlü olarak verilen yapıcı geri bildirimle birlikte, kendisini geliştirebileceği alanlarla ilgili somut öneriler veya örnekler de verilmelidir.

- **Yeterlilik Odaklı Değerlendirme:**

Yeterlilik odaklı değerlendirme (örneğin, asgari, normal ve gelişmiş yeterlilik düzeylerine göre ölçüt oluşturma), günümüz eğitim ve öğretim anlayışının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu anlayış, ana dili eğitimi dersinde de uygulanmalıdır. Ancak bu konunun çok daha geniş bir bağlamda, örneğin Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı'na göre ele alınması daha uygun olacaktır. Bunun için bkz. <http://www.goethe.de/z/50/commeuro/303.htm>.

El kitabının giriş bölümüne yaptıkları değerli katkılardan dolayı Claudia Neugebauer, Claudio Nodari, Stefan Mächler ve Peter Sieber'e özellikle teşekkür borçluyum.